

§ 187

Överskridning av anslag och underskridning av ett verksamhetsbidrag i 2021 års budget

HEL 2021-006665 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige bemyndigade fostrans- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden att överskrida anslag i 2021 års budget och underskrida verksamhetsbidrag enligt följande:

Överskridningen av anslagen för driftsekonomin är totalt 163 500 000 euro och underskridningen av verksamhetsbidraget är totalt 7 700 000 euro.

Budgetmoment 2 10 01
Fostran och utbildning
Utgiftsanslag i budgeten 1 270 445 000 euro
Inkomstökning 11 700 000 euro
Överskridning av utgiftsanslaget 17 500 000 euro

Budgetmoment 4 10 01
Kultur- och fritidssektorn
Verksamhetsbidrag i budgeten -196 576 000 euro
Inkomstunderskridning 6 024 000 euro
Utgiftsöverskridning 1 644 000 euro
Underskridning av verksamhetsbidraget 7 668 000 euro

Budgetmoment 5 10 01
Social- och hälsovårdstjänster
Utgiftsanslag i budgeten 1 533 839 000 euro
Inkomstökning 146 000 000 euro
Överskridning av utgiftsanslaget 146 000 000 euro

Stadsfullmäktige förutsatte samtidigt att sektornämnderna justerar sina resultatbudgetar och verksamhetsplaner så att de motsvarar de överskridningsrätter som beviljas. I resultatbudgeten och verksamhetsplanen ska det anges vilka kostnader med anknytning till coronan som täcks med överskridningsrätten eller underskridningen av verksamhetsbidraget och vilken inverkan detta har på verksamhetsmålen och prestationerna. I resultatbudgeten ska dessutom anges strukturen för kostnadsstället och bokföringsstrukturen där kostnaderna tas upp. De överskridningsrätter som beviljas kan användas enbart för direkta och indirekta tidsbestämda kostnader som beror på coronan, såsom vård-

och serviceskuld, stöd för inläring, specialundervisning, täckande av ett ökat behov av elevvård och minskning av olägenheterna för kultur- och fritidssektorns understöd på grund av coronan och högst till det faktiska beloppet för kostnaderna fram till utgången av året.

Stadsfullmäktige konstaterade dessutom att de överskridningsrätter som beviljats och som eventuellt förblir oförbrukade inte får användas för betalning av resultatpremier i sektorerna.

Behandling

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Petra Malin föreslog att beslutspunkt 3 ges följande lydelse:

Budgetmoment 2 10 01 Fostran och utbildning
Verksamhetsbidrag i budgeten 1 270 445 000 euro
Inkomstökning 11 700 000 euro
Överskridning av utgiftsanslaget 33 700 000 euro

Fullmäktige beslutar samtidigt upphäva fostrans- och utbildningssektorns produktivitetsåtgärder, som är följande:

I resultatbudgeten ingår följande produktivitetsåtgärder:

- Helsingforstillägget till hemvårdsstödet begränsas till barn under 1 år och ändringen träder i kraft 1.6.2021 (produktivitetsmål 5,1 mn euro).
- Utvidgning av konkurrensutsättningen av mat- och städtjänsterna inom småbarnspedagogiken (1,0 mn euro).
- Organisationsunderstöd delas inte ut inom småbarnspedagogiken (85 000 euro).
- Minskning av antalet delade lektioner, klubbtimmarna och kompanjonundervisningen inom den grundläggande utbildningen, ökning av gruppstorlekarna och minskning av antalet undervisningstimmar (11,3 mn euro).
- Ökning av andelen inläring i arbetet inom yrkesutbildningen och granskning av oattraktiva utbildningar (3,0 mn euro).
- Utveckling av kursutbudssätten vid gymnasierna och ökat utbud av gemensamma kurser (1,0 mn euro).
- Minskning av utbudet inom det fria bildningsarbetet (0,4 mn euro).
- Ökning av sambruket av lokalerna mellan sektorn och de övriga sektorerna samt en granskning av servicenätverket (ingen kalkyl i eurobelopp).

Ledamoten Terhi Peltokorpi understödd av ledamoten Juhani Strandén föreslog följande:

Budgetmoment 2 10 01 Fostran och utbildning.

Ett anslag på 5 miljoner tilläggs i fostrans- och utbildningssektorn och nedskärningen av Helsingforstillägget till hemvårdsstödet för barn under 2 år tas tillbaka från 1 juli.

Fullmäktige beslutar samtidigt upphäva följande produktivetsåtgärd i fostrans- och utbildningssektorn:

Helsingforstillägget till hemvårdsstödet begränsas till barn under 1 år och ändringen träder i kraft 1.6.2021 (produktivetsmål 5,1 mn euro).

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Petra Malin föreslog att beslutspunkt 4 ges följande lydelse:

Budgetmoment 4 10 01 Kultur- och fritidssektorn
Verksamhetsbidrag i budgeten -196 576 000 euro
Inkomstunderskridning 6 024 000 euro
Utgiftsöverskridning 4 320 000 euro
Underskridning av verksamhetsbidraget 10 348 000 euro

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Petra Malin föreslog att beslutspunkt 5 ges följande lydelse:

Budgetmoment 5 10 01 Social- och hälsovårdstjänster
Utgiftsanslag i budgeten 1 533 839 000 euro
Inkomstökning 146 000 000 euro
Överskridning av utgiftsanslaget 168 500 000 euro

Ledamoten Veronika Honkasalo understödd av ledamoten Petra Malin föreslog att följande mening stryks i beslutsförslaget:

De överskridningsrätter som beviljas kan användas enbart för direkta och indirekta tidsbestämda kostnader som beror på coronan och högst till det faktiska beloppet för kostnaderna fram till utgången av året.

Omröstningsordning

Ledamoten Veronika Honkasalos motförslag mot beslutspunkt 3 och ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag togs upp till omröstning i den ordning som gäller för anslag. Först togs ledamoten Veronika Honkasalos motförslag och därefter ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag upp till omröstning. De övriga motförslagen togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, ledamoten Veronika Honkasalos första motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Veronika Honkasalos första motförslag

Ja-röster: 64

Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 15

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Blanka: 4

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Mari Holopainen, Mirita Saxberg

Frånvarande: 2

Satu Silvo, Leo Stranius

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Veronika Honkasalos motförslag.

2 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag

16.06.2021

Ja-röster: 58

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhainen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 23

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Juhani Strandén, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki

Blanka: 2

Alviina Alametsä, Mari Holopainen

Frånvarande: 2

Satu Silvo, Leo Stranius

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag.

3 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, ledamoten Veronika Honkasalos andra motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Veronika Honkasalos andra motförslag

Ja-röster: 70

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma

ma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 12

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Mutttilainen, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Blanka: 2

Alviina Alametsä, Mari Holopainen

Frånvarande: 1

Leo Stranius

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Veronika Honkasalos motförslag.

4 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, ledamoten Veronika Honkasalos tredje mofförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Veronika Honkasalos tredje motförslag

Ja-röster: 70

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinälouma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda

16.06.2021

Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 12

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Mai Kivellä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Muttilainen, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Blanka: 1

Alviina Alametsä

Frånvarande: 2

Mari Holopainen, Leo Stranius

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Veronika Honkasalos motförslag.

5 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, ledamoten Veronika Honkasalos fjärde motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Veronika Honkasalos fjärde motförslag

Ja-röster: 70

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinälouma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Johanna Lai-saari, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho,

16.06.2021

Ärende/5

Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Nej-röster: 12

Zahra Abdulla, Katju Aro, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Mutttilainen, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Blanka: 1

Alviina Alametsä

Frånvarande: 2

Mari Holopainen, Leo Stranius

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Veronika Honkasalos motförslag.

Avvikande meningar

Ledamoten Veronika Honkasalo anmälde avvikande mening med följande motivering:

Tillägget som stadsfullmäktige har godkänt är inte tillräckligt för att täcka den omfattande resursbrist som ingår i den på hösten godkända budgeten för år 2021. I budgeten ingår nedskärningar i utbildningen på totalt 22 miljoner euro, vilket man nu ersätter endast till en del. Tillägget som nu godkändes ersätter exempelvis inte de omfattande nedskärningar som påverkar den yrkesinriktade utbildningen och som orsakar stor skada. Dessutom bör betydligt mer resurser än de som ingår i det nu godkända förslaget riktas till stöd för kulturbranschen som har lidit illa av pandemin. Trots att pandemin har prövat Helsingfors hårt enligt finländska mått, visar Helsingfors bokslut för år 2020 att Helsingfors ekonomi vilar på en stadig grund. Dessutom har staten genom betydande resursökningar hjälpt även Helsingfors med att klara coronakrisen år 2020.

Ledamöterna Mia Haglund, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin och Sami Mutttilainen anmälde avvikande mening med samma motivering.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Laura Åvall, borgmästarens specialmedarbetare, telefon: 050 361 7511
laura.avall(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

- 1 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan esitys 13.4.2021
- 2 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esitys 11.5.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Coronakrisens omfattning förutsätter planmässig eftervård

Covid-19-pandemin har en avsevärd inverkan på stadens verksamhet, ekonomi och beredskap inför framtiden. Dess hälsomässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser medför utmaningar för staden och hela den offentliga sektorn i flera år framöver. Pandemin har orsakat en hälsokris. Begränsningsåtgärderna har lett till ekonomiska förluster, socialt illamående och en rad olika följdfenomen som har negativa effekter på hälsan och välbefinnandet på kort och lång sikt.

Stadens organisation övergick våren 2020 till verksamhetsmodellen för kristider med anledning av coronapandemin. I Helsingfors inrättades en coronasamordningsgrupp bestående av den högsta ledningen. Gruppen behandlade de viktiga ärenden som kräver lösningar och som linjeledningen får verkställa. Också inom stadens hushållning reagerade man målmedvetet och snabbt på det exceptionella läget genom att i enskilda fall avvika från de befintliga anvisningarna och skrida till åtgärder av engångsnatur när läget så krävde.

Hittills har staden lyckats bra med att sköta coronan. Enligt en utredning från KPMG har stadens starka sidor vid skötseln av coronakrisen varit bland annat planmässighet och ett konsekvent beslutsfattande baserat på kunskap och beredning. Det är möjligt och önskvärt att bygga upp helheten med eftervård efter krisen utgående från samma styrkor.

Coronapandemin har en långvarigt och omfattande inverkan på kommunernas ekonomi. Covid-19-pandemin och dess verkningar ökar resursbehoven för service och uppdrag. Staden måste bereda sig på att sköta följderna av pandemin långsiktigt genom att bilda en tydlig vägkarta som baserar sig på omsorgsfull planering och analys.

Beaktande av coronakostnaderna i stadens budget

Den årliga budgeten och anvisningarna för efterlevnad av den är stadens centralaste dokument som styr hushållningen. Enligt kommunal-

16.06.2021

lagen ska fullmäktige före utgången av året godkänna en budget för kommunen för det följande kalenderåret, och den ska iakttas i kommunens verksamhet och ekonomi.

Helsingfors stad har inte något förfarande med tilläggsbudgetar, med vilket budgetanslag läggs till mitt under budgetåret. De beslut som påverkar budgeten har fattats centraliserat och jämförbart som en del av budgetprocessen, och de bygger på en jämlik bedömning av anslagsbehoven, på tjänsteberedning och på information. Att behandla överskridningsrätter separat i samband med varje utfallsprognos är inte förenligt med den planmässiga hushållning som kommunallagen förutsätter.

I de av stadsstyrelsen 14.12.2020 godkända anvisningarna för efterlevnad av 2021 års budget (§ 865) framhävs en stabilisering av ekonomin för att de planerade investeringarna ska kunna genomföras och servicen upprätthållas. Enligt anvisningarna ska staden i sin verksamhet och ekonomi iaktta budgeten, följa den ekonomiska utvecklingen och anpassa verksamheten efter budgeten i förhållandena som förändras.

I regel beviljas det inte rätt att överskrida budgetanslag, utan det bör gå att anpassa verksamheten efter anslaget i budgeten. Om sektorerna inte kan hålla sig till den budget som stadsfullmäktige godkänt, ska de överskridningsförslag som nämnderna godkänt ha lämnats till stadskansliet före utgången av november. Då en anslagsöverskridning föreslås ska det också klargöras hur överskridningen påverkar verksamhetsmålen och de beräknade inkomsterna.

I stadens budget för 2021 identifierades att finansieringen av kostnaderna på grund av coronan i första hand är en uppgift som hör till staten och som det också fanns reserveringar för i statens tilläggsbudgetar. Det hette vidare i stadens budget att de utgifter till följd av coronapandemin som staten ersätter direkt, bl.a. sådana som gäller testning och minskning av vårdskulden, kommer att behandlas som tekniska budgetöverskridningar med motsvarande inkomst.

Vid planeringen av verksamheten och ekonomin beaktades coronaläget och dess eventuella utveckling i övrigt inom ramen för stadens normala planeringssystem. Dessutom kom man överens om verksamhetsmodeller och tillvägagångssätt för att bemöta överraskande situationer, så att de inte försvårar stadens grundläggande verksamhet. Speciell uppmärksamhet ägnades åt uppföljning av de kostnader som coronapandemin leder till.

Efter förhandlingar med de grupper som är representerade i stadsstyrelsen infördes de anslagsfördelningar och textavsnitt som ingick i bud-

16.06.2021

getöverenskommelsen mellan majoriteten av grupperna på sedvanligt sätt i stadsstyrelsens förslag 16.11.2020 till budget för år 2021, vilket stadsfullmäktige godkände 9.12.2020 (§ 352).

Enligt ett texttillägg från majoriteten av grupperna ålades nämnderna att ge akt på de kostnader som coronan orsakar då de följer upp verksamheten och att vid behov att föreslå att stadsstyrelsen ska bevilja rätt till överskridningar.

Stadsstyrelsen kompletterade texten om uppföljning av coronakostnaderna vid godkännandet av anvisningarna för efterlevnad av budgeten så att uppföljningen görs i nämnderna som en del av prognoserna över ekonomin och budgetutfallet genast från den första prognosen och att såväl de direkta som de indirekta kostnaderna till följd av coronaepidemin ska rapporteras i dessa.

Prognoserna över budgetutfallet preciseras till utgången av året

Utfallsprognoserna för ekonomin och verksamheten, som utarbetas tre gånger om året, har en central position i uppföljningen av stadens ekonomiska utveckling och bedömningen av de behövliga ledarskapsåtgärderna. I prognoserna förutspår centralförvaltningen, sektorerna och förvaltningarna utöver hur anslagets bindande nivå utfallit (utgifter/verksamhetsbidrag) också hur de bindande och övriga verksamhetsmålen samt de kvantitativa målen och prestationsmålen utfallit.

Årets första prognos över budgetutfallet utarbetas utifrån läget den 31 mars. Uppgifterna om de tre första månadernas räkenskapsutfall ger ännu inte en tillräcklig bild av utgifterna och inkomsterna under hela året, men de tyder på att verksamheten har inletts som planerat i budgeten. På grundval av utfallen under årets första kvartal kan man inte dra slutsatser om hur anslaget i budgeten slutligen räcker till, men den information som prognosen ger är nödvändig för tjänsteinnehavareledningen och nämnderna vid valet av de ledarskapsåtgärder som behövs för att hålla budgeten.

Årets andra utfallsprognos, som utarbetas utifrån läget den 30 juni, bygger på uppgifterna i mellanbokslutet. Jämfört med den första prognosen innebär uppgifterna om utfallet under ett halvt år att det går bättre att förutspå hur utgifterna och inkomsterna utvecklas och att vid behov precisera ledarskapsåtgärderna. Den mest tillförlitliga bilden av den ekonomiska utvecklingen och effekterna av de ledarskapsåtgärder som vidtagits under året ger den tredje utfallsprognosen, som utarbetas utifrån läget den 30 september, då ett eventuellt tryck på anslagsöverskridningar börjar synas också i utfallsuppgifterna i bokföringen.

Nämndernas framställningar om överskridningar i driftsekonomin har tidigare år baserat sig på de faktiska utgifterna och inkomsterna fram till den 30 september och på den tredje utfallsprognosen, som bygger på dessa. Men inte heller uppgifterna i årets sista prognos kan alltid förutspå årets utfall så att det håller. Exempelvis föreslog fostrans- och utbildningsnämnden på basis av 2020 års tredje prognos en överskridningsrätt på 9,0 miljoner euro, men slutligen behövdes det inte alls något tilläggsanslag, utan sektorns utgifter för hela året blev 4,2 miljoner mindre än det bindande anslaget i 2020 års budget. Kultur- och fritidsnämnden föreslog på basis av 2020 års tredje prognos rätt att underskrida sektorns verksamhetsbidrag med 4,6 miljoner euro, varav 1,9 miljoner euro slutligen behövdes.

Beloppen i stadsstyrelsens överskridningsförslag till stadsfullmäktige preciseras med de senaste uppgifterna ur bokföringen, så att de slutliga överskridningsförslagen följer utfallsuppgifterna.

Direkta kostnader för coronan i sektorerna

Med direkta kostnader till följd av coronakrisen avses kostnader som nu kan beräknas, men som obestridligen har realiserats under början av året eller kommer att göra det under slutet av året till följd av skötseln av coronan eller därtill anknutna upphandlingar och regleringar.

Staten har förbundit sig att ersätta kommunerna för kostnader orsakade av coronan inte bara inom social- och hälsovård utan också inom fostran och utbildning. Enligt förslaget till beslut ersätts de direkta kostnaderna för coronan såsom förhandsöverskridningsrätter för sektorerna högst upp till det sammanlagda beloppet av de uppkomna kostnaderna, varvid beloppet av de coronakompensationer som kommer från staten förutses.

Enligt social- och hälsovårdssektorns prognos beräknas coronan medföra extra kostnader på 126 miljoner euro, varav ungefär 38 miljoner euro hade realiserats på budgetmomentet för social- och hälsovårdstjänster före ingången av april. Kostnaderna berodde huvudsakligen på obligatoriska direkta tilläggskostnader för skötsel av coronan, såsom testning, spårning, vaccination och upphandling av skyddsutrustning.

Fostrans- och utbildningsnämnden behandlade 13.4.2021 (§ 200) den första utfallsprognosen över sektorns budget för 2021. I fostrans- och utbildningssektorn beräknas utgifterna bli överskridna med 2,3 miljoner euro netto under år 2021 på grund av coronan. Kostnader för coronan, främst kostnader för material och vikarierande arbetskraft, har under årets tre första månader uppkommit i mycket blygsam omfattning i fostrans- och utbildningssektorn, sammanlagt 1,4 miljoner euro. Samtidigt

har det gjorts en utgiftsbesparing på uppskattningsvis en dryg miljon euro i och med att en del köpta tjänster inte har behövts.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade 11.5.2021 (§ 62) årets första utfallsprognos. Sektorns verksamhetsbidrag förutspår bli 4,2 miljoner svagare än i 2021 års budget, eftersom inkomsterna blir ca 6 miljoner mindre än eftersträvat då sektorns kundlokaler varit stängda på grund av coronan. Att lokalerna varit stängda förutspås också leda till utgiftsbesparingar på 1,9 miljoner euro. Som coronarelaterade kostnader i kultur- och fritidssektorn räknas inkomstförluster på grund av coronan, vilka i den nettobudgeterade sektorn påverkar de disponibla medlen.

Utifrån uppgifterna om inkomsterna och utgifterna under de tre första månaderna i bokföringen ser det ut som om verksamhetsbidraget underskrids mindre än prognostiserat. Kultur- och fritidsnämnden beslutade ändå på basis av prognosen föreslå rätt att underskrida sektorns verksamhetsbidrag med 4,2 miljoner euro. Underskridningsrätten skulle garantera att tjänster kan tillhandahållas i normal utsträckning.

I stadsmiljösektorn beräknas coronan medföra kostnader på ca 10 miljoner euro år 2021. Härav är ca 8,8 miljoner euro uteblivna inkomster och ca 1,2 miljoner euro extra kostnader, exempelvis upphandlingar som har att göra med skyddsutrustning. Enligt en uppskattning från stadsmiljösektorn kan de uteblivna inkomsterna kompenseras genom interna regleringar i sektorns budget.

Stadskansliets direkta kostnader till följd av coronan beräknas bli mycket måttliga, uppskattningsvis ca 800 000 euro år 2021. Utbetalningarna av arbetsmarknadsstödet kommunandel innebär en betydande överskridningsrisk vid stadskansliet då en anmärkningsvärd ökning förutspås. För närvarande beräknas överskridningen på årsnivå bli 12–14 miljoner euro, och vid behov begärs det överskridningsrätt i enlighet med anvisningarna för efterlevnad av budgeten och tidsplanen i dessa.

Indirekta kostnader för coronan i sektorerna

Konsekvenserna på lång sikt av coronakrisen har bedömts exempelvis i finansministeriets Kommunekonomiprogram 2022–2025. En del av kostnaderna för coronakrisen uppstår enligt programmet som växande service- och vårdköer, vilkas kostnader kan visa sig först betydligt senare. En vårdkö finns till exempel inom den specialiserade sjukvården och primärvården. Coronakrisen ökar i fortsättningen också behovet av mentalvårds- och socialtjänster.

Krisen har också haft effekter på kommunernas rutiner och på invånarnas användning av tjänster. Dessa förändrade beteenden kan också ha mer permanenta effekter på stadens ekonomi. Coronakrisen har i stor

omfattning påverkat stadsbornas sociala och ekonomiska välbefinnande bland annat genom ökad arbetslöshet och genom ackumulering av välfärd och hälsoskillnader.

Det kan antas att indirekta kostnader på grund av coronan kommer att uppstå i kommunerna ännu under flera år framöver. Enligt en utfästelse från staten täcks också en betydande del av de indirekta kostnaderna orsakade av coronan med statsunderstöd.

I social- och hälsovårdssektorn har det uppstått en service- och omsorgsskuld när tjänster har stängts eller inskränkts eller när kunderna inte har vågat ta sig till tjänsterna på grund av coronan. Effekterna har drabbat ojämnt i synnerhet de befolkningsgrupper i vilka utmaningarna har varit störst redan före epidemin.

Inom familje- och socialtjänsterna, hälsovårds- och missbrukartjänsterna och sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna har stängda och inskränkta funktioner lett till en serviceskuld och ett behov att tyngre tjänster. I familje- och socialtjänsterna har exempelvis barnens, ungdomarnas och familjernas mottagningsbesök minskat och anhopat sig. En vård- och serviceskuld har också uppkommit i besöken inom den öppna psykiatriska vården och i besöken på missbrukarpolikliniker och -anstalter och i mun- och tandhälsovården.

Enligt en riktgivande bedömning av de olika tjänsterna inom social- och hälsovården beräknas de indirekta kostnaderna som hänför sig till service- och vårdskulden under de närmaste åren uppgå till ca 100 miljoner euro. Enligt sektorledningens nuvarande bedömning är det möjligt år 2021 att minska på service- och vårdskulden för högst ca 20 miljoner euro.

Behoven av tilläggstjänster inom social- och hälsovården till följd av coronan har ännu inte kunnat bedömas. Coronapandemin har ökat arbetslösheten, vilket medför ett framtida behov av tilläggstjänster och understöd, ekonomiskt trångmål och svagare välbefinnande. Arbetslösheten i Helsingfors var i april 14,1 procent, vilket alltså är en betydligt högre nivå än före coronapandemin. Arbetslösheten drabbar kraftigast servicebranscherna, ungdomarna, de lågavlönade och de med främmande modersmål. I synnerhet antalet långtidsarbetslösa har ökat markant.

Antalet permitterade förutspås förbli högt åtminstone till sommaren 2021. Att arbetsutbudet i flera branscher har försvagats kan leda till att de som blivit arbetslösa eller permitterade måste omskola sig.

I skolorna utreds de ökade skillnaderna i inläringen i och med coronakrisen såväl områdesvis som enligt olika befolkningsgrupper. De åt-

gårder som identifierats för att avhjälpa inlärningsunderskottet är till exempel att öka stödundervisningen, specialundervisningen på deltid, undervisningen i finska som andra språk och elevhandledningen. Fostrans- och utbildningssektorn har bedömt att ungefär 40 procent av eleverna och de studerande kan ha något slags behov av tilläggsstöd.

En bedömning som presenterats för fostrans- och utbildningsnämnden ger vid handen att de coronarelaterade indirekta kostnader som hänför sig till inlärningskulden kan uppgå till ca 9,4 miljoner euro i sektorn.

Kultur- och fritidsnämnden föreslog att en underskridningsrätt på 3,5 miljoner euro ska anvisas till kultur- och fritidssektorns understöd i syfte att minska olägenheterna till följd av coronan för aktörerna i kulturens och idrottens ekosystem. Krisen har syns på aktörsfältet exempelvis som hyresbetalningsproblem, ekonomiska problem på evenmangs- och konstfältet, färre föreningslicenser i idrottsföreningarna och försiktighet när det gäller att engagera underleverantörer för kommande produktioner.

Tabell: Kalkyl över kostnaderna för coronakrisen i sektorerna år 2021, miljoner euro

2021	Kalkylerade direkta kostnader	Kalkylerade indirekta kostnader
Social- och hälsovårdssektorn	126,0	20,0
Fostrans- och utbildningssektorn	2,3	9,4
Kultur- och fritidssektorn	4,2	-
Stadsmiljösektorn	10,0	-
Stadskansliet	14,0	-
SAMMANLAGT	156,5	29,4

I budgeten föreslagna överskridningsbehov som inte beror på coronan

Särskilt i fråga om fostrans- och utbildningssektorn har den offentliga diskussionen om överskridningstrycket inte förts kring kostnaderna på grund av coronan, utan överskridningsrätten har kopplats till avstående från skolornas behov att anpassa verksamheten på höstterminen och till fortsatt verksamhet i nuvarande form genom att tidigare beslut upphävs och den enhetliga i budgeten överenskomna servicenivån ändras.

De sänkta anslagen och avstående från resurslärare vid några skolor, som lyfts fram i offentligheten, beror på anslagsfördelningar som sek-

tornämnden beslutat om inom den grundläggande utbildningen och slutet på övergångstiden på tre år i samband med detta. Principerna för skolfinansieringen har förnyats så att anslaget till skolorna baserar sig på kostnaderna för de elevbestämda behoven, och då fördelar sig anslaget jämlikt i förhållande till alla elever.

Fostrans- och utbildningsnämnden beslutade i samband med årets första prognos över budgetutfallet föreslå att budgetmomentet för fostran och utbildning skulle få överskridas med 17,5 miljoner euro för att förebygga och rätta till inlärningsunderskottet och det psykiska illamåendet.

Statens kompensation för kommunernas coronakostnader

Coronapandemin har orsakat avsevärda extra kostnader bland annat för kommunerna och sjukvårdsdistrikten. Regeringen har lovat ersätta kommunerna för de direkta social- och hälsovårdskostnader som epidemin orsakat.

Staten bör också i fortsättningen delta i finansieringen av de kostnader som uppstått. Det betalda statsunderstödet bör i sin tur användas i kommunerna för det ändamål det är avsett. En utredning om användningen av understödet ska lämnas till det ministerium som beviljat det.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets Kommuninfo 18.5.2021 bereder ministeriet en utlysning av statsunderstöd genom vilka kommunerna ersätts för de direkta coronakostnaderna. Utlysningen av statsunderstöden ska ordnas under hösten 2021. Utlysningen genomförs i två steg så att understödsbesluten om kostnaderna för januari-augusti kan fattas under år 2021 och besluten om kostnaderna för september-oktober i början av år 2022.

I statsbudgeten för 2021 har det reserverats anslag för över 1,6 miljarder euro för statsunderstöd till kommuner, samkommuner och landskapet Åland.

Vid social- och hälsovårdsministeriets utlysning av understöd ligger fokus på att ersätta kostnader för testning, spårning och vaccinering och direkta vårdkostnader. Understödet beviljas på sådana kalkylmässiga grunder som innebär att understödet riktas tillräckligt ändamålsenligt. Beredningen av den exakta ersättningsmodellen och fördelningsgrunderna pågår fortfarande.

Understödshelheten ska samordnas med beredningen av ersättningen för kostnaderna för vårdskulden samt med de övriga stöd som beviljats för bekämpningen av coronapandemin.

Enligt regeringens proposition om en tredje tilläggsbudget föreslås sammanlagt 69 miljoner euro inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för att mildra effekterna av coronavirusläget. Av detta riktas 40 miljoner euro till förskoleundervisning, grundläggande utbildning och småbarnspedagogik, 15 miljoner euro till gymnasieutbildning, 5 miljoner euro till fritt bildningsarbete och 5 miljoner euro till yrkesutbildning. Dessutom riktas 4 miljoner euro till universitet och yrkeshögskolor för att stärka handledningen och stödet för de studerandes välmående.

Det anges i tilläggsbudgeten att understödet delas ut i form av statsunderstöd, varvid kommunerna får understödet i enlighet med den sedvanliga statsunderstödsprocessen. Enligt förhandsuppgifter är det meningen att statsunderstödet ska kunna börja sökas i juni, och beredningen av ansökningen pågår vid ministeriet.

För statsunderstöd för utveckling av servicestrukturen inom social- och hälsovården ingår i förslaget till tilläggsbudget ett tillägg på 39 miljoner euro till kommunerna för att stödja barn och unga i den situation som orsakats av coronavirusepidemin och i återhämtningen efter den. Av tillägget riktas 16 miljoner euro till att förbättra tillgången till mentalvårdstjänster och 23 miljoner euro till att förbättra tillgången till missbrukartjänster.

Eftersom regeringen tydligt har signalerat att den ersätter de nödvändiga och indirekta hälsovårdskostnader som skötseln av coronan har orsakat kommunerna, är det skäl för Helsingfors att förmoda att statens kompensation för social- och hälsovårdssektorns del blir minst 146 miljoner euro år 2021.

I fråga om fostrans- och utbildningssektorns understödsansökningar är det skäl att förmoda att den andel som Helsingfors får räcker till för att kompensera de överskridningsrätter som beror på de nu föreslagna direkta och indirekta coronakostnaderna. Helsingfors andel av hela landets befolkning är ungefär 12 procent, i de yngre åldersklasserna rent av större än så. I relation till det övriga landet har skolorna i huvudstadsregionen tillämpat distansundervisning en längre tid, vilket innebär att det också har uppstått ett större inlärningsunderskott att kompensera.

Föredragandens sammanfattning

Återhämtningen från coronakrisen sker inte snabbt, och det finns inga snabba botemedel för att hantera krisen. Återhämtningen innebär inte heller en återgång till tiden före krisen, utan en del av förändringarna är permanenta och ännu svåra att förutse.

Regeringens förslag till reform av social- och hälsovården gör att situationen blir ännu osäkrare. Om reformen genomförs minskar de disponibla resurserna för tjänster i synnerhet i stadsregionerna. Reformen skulle rubba den offentliga ekonomins balans åtminstone under hela 2020-talet och försvaga den ekonomiska återhämtningen, likaså möjligheterna att satsa t.ex. på utbildning och forskning efter coronan.

I eftervården av coronakrisen framhävs betydelsen av en helhetsbetoad krishantering ytterligare. I stället för att granska konsekvenserna av krisen punktvis eller slumpmässigt, måste vi granska coronakostnaderna och effekterna av krisen övergripande och genomskärande på organisationsnivå. Föredraganden konstaterar att förslaget baserar sig på en jämlik behandling av sektorerna och på sammanställning av den bästa möjliga gemensamma lägesbilden.

Föredraganden konstaterar att de förslag till överskridningsrätt som tas upp till behandling inte på något sätt kan hänföra sig till upphävande av tidigare beslut eller till ändring av den i budgeten gemensamt överenskomna servicenivån, utan de måste i enlighet med budgetöverenskommelsen baserar sig på direkta och indirekta kostnader orsakade av coronan.

Frånsett social- och hälsovårdssektorns tilläggskostnadstryck är de föreslagna överskridningarna så stora att motsvarande kostnadstryck tidigare har kunnat anpassas till verksamheten och inom ramen för den befintliga budgeten genom olika slags ledarskapsåtgärder.

Till följd av det exceptionella coronaläget anser föredraganden det vara motiverat att i denna unika situation avvika från den normala budgetprocessen.

För att kunna gestalta lägesbilden för helheten med stadens återhämtning från coronan är det motiverat att föreslå rätt att överskrida de kostnader som coronan har orsakat eller orsakar. Detta baserar sig på statsrådets löfte om att täcka de uppkomna kostnaderna med statsunderstöd.

Dessa läggs till de beräknade inkomsterna, eftersom de ökar inkomsterna på budgetmomenten med ett belopp som motsvarar utgifterna. Stadens inkomster beräknas öka med 157,7 miljoner euro, vilket baserar sig på den i statsbudgeten föreslagna kompensationen för coronakostnader till kommunerna och på den minimiandel av kompensationen som Helsingfors beräknas få. I kultur- och fritidssektorn är det osannolikt med en kompensation från staten för uppkomna inkomstförluster, eftersom staten betalar kompensation utifrån faktiska utgifter.

Understöden från staten och de överskridningsrätter som föreslagits mot dessa, liksom också rätten att underskrida verksamhetsbidraget får användas bara för Helsingfors coronaåtgärder och för kompensation av dessa.

Föredraganden konstaterar att 2021 års anslag för kompensation till sektorerna för direkta kostnader orsakade av coronan bör ändras så att

- På budgetmomentet för social- och hälsovårdstjänster (5 10 01) beviljas en överskridningsrätt på högst 126 miljoner euro.
- På budgetmomentet för fostran och utbildning (2 10 01) beviljas en överskridningsrätt på högst 2,3 miljoner euro.
- På budgetmomentet för kultur och fritid (4 10 01) beviljas rätt att underskrida verksamhetsbidraget med högst 4,2 miljoner euro.

För att kompensera sektorerna för de indirekt kostnaderna orsakade av coronan bör 2021 års anslag ändras så att

- På budgetmomentet för social- och hälsovårdstjänster (5 10 01) beviljas en överskridningsrätt på högst 20 miljoner euro.
- På budgetmomentet för fostran och utbildning (2 10 01) beviljas en överskridningsrätt på högst 15,2 miljoner euro.
- På budgetmomentet för kultur och fritid (4 10 01) beviljas rätt att underskrida verksamhetsbidraget med högst 3,5 miljoner euro.

Föredraganden konstaterar att de statsunderstöd som senare anvisas för täckande av coronakostnader används för att täcka de överskridningsrätter som nu beviljas, och de kan upp till det belopp som redan beviljats för överskridningar inte utgöra grund för nya förslag till överskridningsrätter. Överskridningsrätter som beviljats och som eventuellt förblir oförbrukade inte får användas för betalning av resultatpremier i sektorerna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Laura Ävall, borgmästarens specialmedarbetare, telefon: 050 361 7511
laura.avall(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan esitys 13.4.2021
- 2 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esitys 11.5.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

16.06.2021

Ärende/5

För kännedom

Stadskansliet
Fostrans- och utbildningssektorn
Kultur- och fritidssektorn
Social- och hälsovårdssektorn

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 07.06.2021 § 425

HEL 2021-006665 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aika lautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat sekä alittamaan toimintakatteet seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitykset ovat yhteensä 163 500 000 euroa ja toimintakatteiden alitukset ovat yhteensä 7 700 000 euroa.

Ta-kohta 2 10 01 Kasvatus ja koulutus
Menomääräraha talousarviossa 1 270 445 000 euroa
Tulojen lisäys 11 700 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 17 500 000 euroa

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
Toimintakate talousarviossa -196 576 000 euroa
Tulojen alitus 6 024 000 euroa
Menojen ylitys 1 644 000 euroa
Toimintakatteiden alitus 7 668 000 euroa

Ta-kohta 5 10 01 Sosiaali- ja terveystaloudet
Menomääräraha talousarviossa 1 533 839 000 euroa
Tulojen lisäys 146 000 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 146 000 000 euroa

Samalla kaupunginvaltuusto edellyttää, että toimialalautakunnat tarkistavat tulosbudjettinsa ja toimintasuunnitelmansa myönnettävien ylitysoikeuksien mukaisiksi. Tulosbudjetissa ja toimintasuunnitelmassa on esitettävä, mitä koronaan liittyviä kustannuksia ylitysoikeudella tai toimintakatteiden alituksella katetaan ja mikä sen vaikutus on toiminnan tavoitteisiin sekä suoritteisiin. Lisäksi tulosbudjetissa on esitettävä kust-

annuspaikka- ja kirjausrakenne, jolle kustannukset kirjataan. Myönnetäviä ylitysoikeuksia on mahdollista käyttää ainoastaan koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten kustannusten kuten esimerkiksi hoito- ja palveluvelkaan, oppimisen tukeen, erityisopetukseen, oppilashuollon lisääntyneen tarpeen kattamiseen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi, ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut.

Lisäksi kaupunginvaltuusto toteaa, että myönnettyjä ja mahdollisesti käyttämättä jääviä ylitysoikeuksia ei voi käyttää tulospalkkioiden maksamiseen toimialoilla.

Kaupunginhallitus poisti esittelijän perusteluista kappaleet 50, 51 ja 67.

Lisäksi kaupunginhallitus poisti kappaleesta 45 seuraavan lauseen: "Koronan synnyttämän mahdollisen lisäävustustarpeen arviointi on perusteltua toteuttaa syksyllä, kun tiedetään valtion lisätukien kohdentuminen helsinkiläisille toimijoille. Toimialalautakunnan esittämä alitusoikeus ja ekosysteemin avustukset ovat koronaliitännäisiä toimia, mutta niitä ei voida pitää vastaavalla tavalla koronasta aiheutuvina kustannuksina".

Kaupunginhallitus muutti kappaleen 74 seuraavasti:

"Koronasta aiheutuvien välillisten kustannusten kompensoimiseksi toimialoille vuoden 2021 määrärahoja tulisi muuttaa niin, että

Sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle (5 10 01) myönnetään enintään 20 miljoonaa euroa määrärahojen ylitysoikeutta.
Kasvatuksen ja koulutuksen talousarviokohdalle (2 10 01) myönnetään enintään 15,2 miljoonaa euroa määrärahojen ylitysoikeutta.
Kulttuurin ja vapaa-ajan talousarviokohdalle (4 10 01) myönnetään enintään 3,5 miljoonaa euroa toimintakatteen alitusoikeutta".

Käsittely

07.06.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Poistetaan esittelijän perusteluista kappaleet 50, 51 ja 67.

Poistetaan kappaleesta 45 seuraava lause: "Koronan synnyttämän mahdollisen lisäävustustarpeen arviointi on perusteltua toteuttaa syksyllä, kun tiedetään valtion lisätukien kohdentuminen helsinkiläisille toimijoille. Toimialalautakunnan esittämä alitusoikeus ja ekosysteemin

avustukset ovat koronaliitännäisiä toimia, mutta niitä ei voida pitää vastaavalla tavalla koronasta aiheutuvina kustannuksina."

Muutetaan kappale 74 seuraavasti:

"Koronasta aiheutuvien välillisten kustannusten kompensoimiseksi toimialoille vuoden 2021 määrärahoja tulisi muuttaa niin, että

Sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle (5 10 01) myönnetään enintään 20 miljoonaa euroa määrärahojen ylitysoikeutta. Kasvatuksen ja koulutuksen talousarviokohdalle (2 10 01) myönnetään enintään 15,2 miljoonaa euroa määrärahojen ylitysoikeutta. Kulttuurin ja vapaa-ajan talousarviokohdalle (4 10 01) myönnetään enintään 3,5 miljoonaa euroa toimintakatteen alitusoikeutta. "

Korvataan päätösehdotus seuraavasti:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aika lautakunnan ja sosiaali- ja terveystalouden lautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat sekä alittamaan toimintakatteet seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitykset ovat yhteensä 163 500 000 euroa ja toimintakatteen alitukset ovat yhteensä 7 700 000 euroa.

Ta-kohta 2 10 01 Kasvatus ja koulutus
Menomääräraha talousarviossa 1 270 445 000 euroa
Tulojen lisäys 11 700 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 17 500 000 euroa

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
Toimintakate talousarviossa -196 576 000 euroa
Tulojen alitus 6 024 000 euroa
Menojen ylitys 1 644 000 euroa
Toimintakatteen alitus 7 668 000 euroa

Ta-kohta 5 10 01 Sosiaali- ja terveystalouden palvelut
Menomääräraha talousarviossa 1 533 839 000 euroa
Tulojen lisäys 146 000 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 146 000 000 euroa

Samalla kaupunginvaltuusto edellyttää, että toimialalautakunnat tarkistavat tulosbudjettinsa ja toimintasuunnitelmansa myönnettävien ylitysoikeuksien mukaisiksi. Tulosbudjetissa ja toimintasuunnitelmassa on esitettävä, mitä koronaan liittyviä kustannuksia ylitysoikeudella tai toimintakatteen alituksella katetaan ja mikä sen vaikutus on toiminnan ta-

16.06.2021

voitteisiin sekä suoritteisiin. Lisäksi tulosbudjetissa on esitettävä kustannuspaikka- ja kirjausrakenne, jolle kustannukset kirjataan. Myönnettäviä ylitysoikeuksia on mahdollista käyttää ainoastaan koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten kustannusten kuten esimerkiksi hoito- ja palveluvelkaan, oppimisen tukeen, erityisopetukseen, oppilashuollon lisääntyneen tarpeen kattamiseen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustuksiin koronasta aiheutuneiden haittojen vähentämiseksi, ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut.

Lisäksi kaupunginvaltuusto toteaa, että myönnettyjä ja mahdollisesti käyttämättä jääviä ylitysoikeuksia ei voi käyttää tulospalkkioiden maksamiseen toimialoilla.

Kannattaja: Tomi Sevander

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Muutetaan päätösehdotuksen kohdat 4-6 seuraavasti:

Ta-kohta 2 10 01 Kasvatus ja koulutus
Menomääräraha talousarviossa 1 270 445 000 euroa
Tulojen lisäys 11 700 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 33 700 000 euroa

(5) Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
Toimintakate talousarviossa -196 576 000 euroa
Tulojen alitus 6 024 000 euroa
Menojen ylitys 4 320 000
Toimintakatteen alitus 10 348 000 euroa

(6) Ta-kohta 5 10 01 Sosiaali- ja terveystalvet
Menomääräraha talousarviossa 1 533 839 000 euroa
Tulojen lisäys 146 000 000 euroa
Menomäärärahan ylitys 168 500 000 euroa

Lisäksi poistetaan päätösehdotuksesta seuraava lause:
Myönnettäviä ylitysoikeuksia on mahdollista käyttää ainoastaan koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten kustannusten kattamiseen ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut.

Muutetaan esittelijän perusteluita vastaesityksen sisältöjä vastaavalla tavalla.

Kannattaja: Anna Vuorjoki

16.06.2021

Ärende/5

Reetta Vanhasen ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotus
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus

Jaa-äännet: 13

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Reetta Vanhasen vastaehdotuksen äänin 13 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 10

Veronika Honkasalo, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 5 - 10.

Jan Vapaavuori, Veronika Honkasalo ja Anna Vuorjoki jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Jan Vapaavuori jätti eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Kaupunginhallituksessa edustettujen poliittisten ryhmien enemmistön neuvotteleman budjettisopimuksen mukaan ja Helsingin kaupungin vuoden 2021 talousarvion noudattamisohjeisiin (KHS 14.12.2020) kirjatun mukaisesti: "Koronasta aiheutuvia kustannuksia seurataan lautakunnissa talouden ja toiminnan seurannan yhteydessä. Lautakunnat esittävät tarvittaessa ylitysoikeuksia kaupunginhallitukselle ja kaupungin-

hallitus valtuustolle. Seuranta tehdään osana talouden ja toteutumisen ennusteita heti ensimmäisestä ennusteesta lähtien ja niissä raportoidaan koronaepidemiasta johtuvat sekä suorat että välilliset kustannukset.”

Kaupungin johtajana pormestarin tärkeimpiä tehtäviä on vastata huolellisesta ja mahdollisimman kokonaisvaltaisesta asioiden valmistelusta, puolustaa yhdessä sovittuja päätöksiä ja linjauksia sekä hyvää hallintotapaa kunnioittavia prosesseja.

Kaupunginhallituksen 7.6.2021 tekemässä päätöksessä ei ollut kysymys budjettisovun kunnioittamisesta eikä koronasta aiheutuneista kustannuksista. Päätöksessä kyse oli uusien palveluiden avaamisesta ja aikaisemmin tehtyjen päätösten muuttamisesta tai perumisesta vaalien alusaikana.

Hyvän hallintotavan mukaan tällaiset ratkaisut on tehtävä osana budjettiprosessia, jolloin niiden vaikuttavuus ja tarpeellisuus myös suhteessa kaupungin muuhun palvelutarjontaan tulee arvioiduksi kokonaisuuden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Helsingin kaupungin hallintosäännön edellyttämällä tavalla määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tulorivioihin.

Kaikissa poliittisissa tilanteissa, myös vaalien alla, on pystyttävä kunnioittamaan yhdessä sovittua sekä pyrittävä kokonaisvaltaiseen ja parhaisiin virkamiesarvioihin perustuvaan päätöksentekoon.

Jätän kaupunginhallituksen päätökseen eriävän mielipiteeni.

Veronika Honkasalo ja Anna Vuorjoki jättivät eriävään mielipiteeseensä seuraavat perustelut:

Kaupunginhallituksen hyväksymä lisäys ei ole riittävä kattamaan kasvatuksen ja koulutuksen mittavaa resurssivajetta, joka sisältyy syksyllä hyväksytyyn vuoden 2021 talousarvioon. Talousarvio sisälsi yhteensä 22 miljoonan leikkaukset koulutukseen, joista nyt paikataan vain osa. Nyt hyväksytty lisäys jättää paikkaamatta esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen kohdistuvat merkittävät säästöt, jotka aiheuttavat isoa vahinkoa. Lisäksi pahasti pandemiasta kärsineen kulttuurikentän tukemiseen on ohjattava huomattavasti enemmän resursseja, kuin mitä nyt hyväksytty esitys sisältää.

Vaikka pandemia on koetellut Helsinkiä Suomen mittakaavassa kovin, osoittaa Helsingin vuoden 2020 tilinpäätös, että Helsingin talous on yllettävän vahvalla pohjalla. Tämän lisäksi valtio on merkittävällä resurssi-

16.06.2021

Ärende/5

lisäyksillä tukenut myös Helsinkiä selviämään koronakriisistä vuonna 2020.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Laura Åvall, pormestarin erityisavustaja, puhelin: 050 361 7511
laura.avall(a)hel.fi